

Opgørelse af den skattepligtige indkomst

Mekanisk, fotografisk eller
anden gengivelse af denne bog
eller dens enkelte sider
er ikke tilladt ifølge lovbekg. nr. 130
af 15. april 1975 om ophavsret

© GADS FORLAG 1977

JAN HINZE
*Sekretariatschef
Landsskatteretten*

ERLING RIMBORG
*Kontorchef
Gentofte Kommunes
Skattevesen*

FIGIE THIELSEN
*Retsformand
Landsskatteretten*

AALBORG
STIFTSBOGTRYKKERI
Aalborg

ISBN 87-12-31186-3

FORORD

Denne nye ajourførte oversigt over her i landet gældende retsregler, administrative forskrifter og praksis vedrørende opgørelsen af den skattepligtige indkomst, som gives i det efterfølgende, er i sin systematik opbygget som tidligere udgaver om samme emne.

På grund af de nye regler om »nul-indkomst«, om beskatning ved lønarbejde i udlandet, om beskatning ved valutakursændringer og om midlertidige regler om afskrivning og investeringsfradrag for indkomstårene 1975 og 1976, har det været nødvendigt at udvide bogen med nye afsnit om disse emner.

Bogens øvrige afsnit er – under bevarelse af hovedsystematikken fra tidligere udgaver – underkastet en gennemgribende revision og ajourføring. Der er som i tidligere udgaver lagt vægt på en bredere og mere indgående behandling af de problemer, der er affødt af de siden sidste udgave stedfødte lovændringer og den deraf fulgte praksis.

Alle siden sidste udgave fremkomne særregler, cirkulærer m. v. er optaget eller citeret, såfremt de har været kendt inden redaktionens slutning den 1. december 1976. Endvidere er offentliggjorte landsskatteretskendelser og domme afsagt af de ordinære domstole samt sådanne administrative afgørelser fra skattedepartementet og statsskattedirektoratet, som skønnes at have betydning, optaget på de respektive steder.

For at forøge bogens anvendelighed som håndbog er som i tidligere udgaver – hovedsageligt i form af tekstnoter – foretaget henvisninger til foreliggende tidsskriftlitteratur, der er skønnet værende af væsentlig betydning for en yderligere belysning af de behandlede emner.

Fremstillingen har som tidligere udgaver alene til hensigt at give en oversigt over gældende regler og praksis og har ikke til formål at sætte eventuelle problemer under debat.

Det bemærkes for forståelsens skyld, at statsskattedirektoratet for så vidt angår afgørelser, der er truffet før omlægningen den 1. december 1975, er

betegnet som statens ligningsdirektorat, jfr. også forkortelseslisten samt, at ministeren og ministeriet for skatter og afgifter's område før regeringsdannelsen i februar 1975 varetoges af finansministeren og finansministeriet.

Vi bringer vor bedste tak til ekspeditionssekretær i skattedepartementet Kirsten Lindstrøm og kontorchef Jørgen Madsen for udmærket bistand ved udarbejdelsen af henholdsvis afsnittet om pensionsbeskatningsloven og om landbrug.

København, december 1976

Jan Hinze Erling Rimborg Eigil Thielsen

NOGLE ANVENDTE FORKORTELSER

- Statsskl.: lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten.
Lignl.: lovbekendtgørelse nr. 491 af 24. september 1976 om påligning af indkomst- og formueskat til staten.
L.o.s.l.: lovbekendtgørelse nr. 466 af 15. september 1976 om særlig indkomstskat m. v.
Udskrivnl.: lovbekg. nr. 506 af 15. oktober 1976 om udskrivning af indkomst og formueskat til staten.
RII.: lovbekg. nr. 314 af 1. juli 1970 om beskatningen af renteforsikringer m. v.
Pbl.: lovbekg. nr. 409 af 14. august 1975 om beskatningen af pensionsordninger m. v.
Selskabsskl.: lovbekg. nr. 502 af 6. oktober 1976 om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.
Atskrl.: lovbekg. nr. 557 af 17. november 1976 om skattemæssige afskrivninger m. v.
Invfl.: lovbekg. nr. 584 af 18. november 1975 om investeringsfonds.
Ksl.: lovbekg. nr. 503 af 7. oktober 1976 om opkrævning af indkomst- og formueskat m. v. (kildeskat).
Skd.: Skattedepartementet.
S.L.: Statens ligningsdirektorat.
S.D. eller sd.: Statsskattedirektoratet.
Lsr.: Landsskatteretten.
L.osr.: Landsoverskatterådet.
ØLD: Østre landsrets dom.
VLD: Vestre landsrets dom.
HRD: Højesteretsdom.
Medd.: Meddelelser fra statens ligningsdirektorat/statsskattedirektoratet og ligningsrådet.
Skd. medd.: Skattedepartementets meddelelser.
KD. medd.: Kildeskattedirektoratets meddelelser.
U.F.R.: Ugeskrift for Retsvæsen.
S.O.: Skattepolitisk Oversigt.
R&R.: Revision og Regnskabsvæsen. (Hvor forfatternavn ikke er anført, henvises almindeligvis til »skattemæssige meddelelser«.)
R.O.C.: Revisorernes Oplysnings Central.
1967.84 (eks.): Landsskatterettens meddelelser 1967, nr. 84.
XXXII. 56 (eks.): Landsoverskatterådets meddelelser, hefte XXXII nr. 56.

Indholdsfortegnelse

I. DEN SUBJEKTIVE SKATTEPLIGT	13
A. Almindelige bemærkninger	13
B. Fuld skattepligt for fysiske personer og dødsboer	13
1. <i>Personer i almindelighed</i>	13
a. Indtræden af skattepligt (13); b. Ophør af skattepligt (18); c. Undtagelser fra skattepligten (21).	
2. <i>Ægtefæller</i>	25
3. <i>Børn</i>	37
4. <i>Beskatning ved dødsfald</i>	41
<i>Indledning. Ikrafttrædelsen</i>	41
A. Uskiftet bo og udlæg efter skiftelovens § 57, stk. 1	42
1. <i>Uskiftet bo</i>	42
2. <i>Udlæg efter skiftelovens § 57, stk. 1</i>	45
B. Beskatning i mellemprioroden	45
1. <i>De almindelige regler om beskatningen i mellemprioroden, hvor afdøde er selvstændigt skattepligtig eller særskilt ansat efter ksl. § 4, stk. 2.</i>	45
2. <i>Afdøde efterlader sig intet, eller boet udlægges for begravelsesomkostningerne</i>	50
3. <i>Afdødes særeste skiftes, medens fællesboet overtages til hensiddeu i uskiftet bo</i>	50
4. <i>Den sambeskatte, men ikke særskilt ansatte hustrus død</i>	50
5. <i>Aktiver, som i mellemprioroden kan afskrives eller nedskrives hos længstlevende</i>	50
C. Dødsbobsbeskatningen og længstlevende ægtefælles beskatning under skiftet	51
a. Dødsbobsbeskatningen	51
1. <i>Ens regler for offentlige og private boer</i>	51
2. <i>Skattepligtens indtræden og ophør</i>	51
3. <i>Boets indkomstopgørelse og bobseskatningen</i>	52
4. <i>Boet succederer i afdødes skattemæssige stilling til aktiverne</i>	53
5. <i>Skattemæssigt underskud hos afdøde eller hos boet</i>	55
6. <i>Boets fradrag af driftsudgifter, afskrivningerne o. lign.</i>	56
7. <i>Succession eller avancebeskatning i boet med hensyn til fortjenesten på udlagte aktiver</i>	57
8. <i>Reglerne om »forhåndsbesked«</i>	60
9. <i>Den skatte- og afgiftsmæssige værdifastsættelse</i>	61
10. <i>Passivering af den skjulte skattebyrde</i>	62
11. <i>Specielt om privat skifte</i>	63
12. <i>Skiftebehandlingeu slutter med, at hele boet eller en del af dette udleveres til uskiftet bo</i>	64
13. <i>De skattemæssige beslutninger under skiftet</i>	65
b. Længstlevende ægtefælles beskatning under skiftet	65
D. Beskatningen ved skifte af uskiftet bo, ændring af skifteform og genoptagelse	67
1. <i>Beskatningen ved skifte af uskiftet bo i længstlevende ægtefælles live</i>	67
2. <i>Ændring af skifteform</i>	68
3. <i>Genoptagelse</i>	69
E. De skattefrie boer	69
1. <i>Betingelserne for skattefrihed</i>	69
2. <i>Virkningerne af skattefriheden</i>	71
F. Beskatningen af ægtefællen, arvingerne og legatarerne efter skiftet	71
1. <i>Skattepligtens indtræden</i>	71
2. <i>Stillingen med hensyn til de udlagte aktiver</i>	72
C. Begrænset skattepligt for fysiske personer og dødsboer	72
D. Fuld skattepligt for juridiske personer og dødsboer	77
1. <i>Aktieselskaber og dermed ligestillede selskaber</i>	78
2. <i>Kommanditselskaber og partrederier m. v.</i>	85
2a. <i>Sparekasser</i>	85
3. <i>Kooperative virksomheder</i>	86
4. <i>Gensidige forsikringsforeninger</i>	89
5. <i>Andre foreninger, kooperationer, stiftelser, legater og selvejende institutioner</i>	89
E. Begrænset skattepligt for juridiske personer	93
II. DEN OBJEKTIVE SKATTEPLIGT	95
A. Almindelige bemærkninger	95
1. <i>Indkomstår eller regnskabsår</i>	97
2. <i>Omlægning af regnskabsår</i>	101
3. <i>Periodefordelingsprincippet</i>	105
4. <i>Rettidig og behørig selvangivelse</i>	119
B. De enkelte arter af indtægtskilder for så vidt angår selvstændigt erhverv	126
1. <i>Handel, håndværk og fabriksvirksomhed</i>	126
a. Regnskabsgrundlaget og kontroloplysninger til dette samt almindelige bemærkninger (126); b. Opgørelse af varelagrene (141); c. Opgørelse af varedebitorerne (154); d. Opgørelse af varegælden (165).	
2. <i>Landbrug</i>	169
a. Almindelige bemærkninger (169); b. Besætninger (171); c. Beholdninger (179); d. Lystejendomme (186); e. Naturalindtægter, boligværdi m. m. (188); f. Udvindeu af tørv, grus, ler, brunkul m. m. (191); g. Pelsdyrfarme (193); h. Biavl (193).	
3. <i>Skovbrug</i>	193
4. <i>Havebrug og gartneri m. m.</i>	195
5. <i>Andre selvstændige erhvervsdrivende, herunder især ingeniører, arkitekter, advokater, kunstnere, forfattere og opfindere</i>	199
6. <i>Indkomst ved bortforpagtning, udleje og udnyttelse af fast ejendom til eget brug</i>	205
III. FRADRAGSBERETTIGEDE DRIFTSOMKOSTNINGER	223
1. <i>Lokale- og lejeudgifter. Arbejdsværelse</i>	227
2. <i>Personaleudgifter</i>	230
a. Kontant løn (230); b. Kost og logi (234); c. Kursus m. v. (234); d. Gratialer, honorarer, bonus o. l. (234); e. Tantiemer. Maskeret udbytte. Administrationsudgifter (235); f. Dagpenge (237); g. Feriegodtgørelse (238); h. Pensioner og understøttelser (239).	
3. <i>Kontorhold. Faglitteratur</i>	242
4. <i>Transport og flytning</i>	246
5. <i>Rejser, personlige flytteudgifter og befordringsudgifter</i>	247
a. Erhvervsmæssige rejser i almindelighed (247); b. Repræsentanters rejseudgifter (248); c. Studierejser (249); d. Kongresrejser (251); e. Andre faglige møder (252); f. Kursusophold og andre uddannelsesudgifter (253); g. Udgifter til personlig flytning (255); h. Udgift til personlig befordring (257); i. Udgift til dobbelt husførelse (266).	

6. Reklame, repræsentation, gaveydelse	267	(550); f. Skibe (551); g. Private ejendele (551); h. Almindelige bemærkninger (552).	
7. Udgifter til renter	278		
8. Løbende ydelser	288		
9. Kontingenter og faglige bidrag	293	10. Indtægt ved spil, konkurrencer, væddemål, sport o. lign.	554
10. Bidrag til kredit- og hypotekforeninger m. m.	294		
11. Rabat og varesvind	296	V. PENSIONSBEKATNINGSLOVEN	559
12. Rationaliseringsudgifter	297	A. Pensionsordninger m. v., hvor bidrag eller præmier er skattefrie	560
13. Revisor- og advokatombkostninger samt udgift til retssager o. lign.	297	I. Privattegnede ordninger uden for ansættelsesforhold	561
14. Bøder, bod o. lign.	300	1. Pensionsordninger med løbende udbetalinger (renteforsikringer m. v.)	561
15. Udgifter til forretningsmæssig forsikring	301	a. Ordninger oprettet efter 1/1 1972 (561); b. Ordninger oprettet før 1/1 1972 (565).	
16. Skatter og afgifter af erhvervmæssig natur	304	2. Rateforsikringer i pensionsøjemed	567
17. Erstatningsydelse	305	a. Rateforsikringer oprettet efter 1/1 1972 (567); b. Rateforsikringer oprettet før 1/1 1972 (569).	
18. Udgifter til anskaffelse og bevarelse af ejendomme, inventar, maskiner og andre driftsmidler m. v.	309	3. Indeksordninger	570
A. Vedligeholdelse	311	II. Pensionsordninger i ansættelsesforhold	572
B. Afskrivninger	324	A. Fælles regler for pensionsordninger i ansættelsesforhold	573
a. Indledning (324); b. Almindelige bemærkninger til afskrivningsloven (326); c. Rene driftsmidler (328); d. Blandede driftsmidler (344); e. Skibe (348); f. Bygninger og installationer (352); g. Forskudsafskrivninger på visse anskaffelser af maskiner m. v. og bygninger. Investeringsfradrag i egnsudviklingsområder (371); h. Ekstraordinære afskrivninger (374); i. Afskrivning på grundejendom (374); j. Afskrivning på goodwill, rettigheder og lignende (376); k. Afskrivning på udgifter til ombygning af lejede lokaler, bygninger på lejet grund, hjemfald m. v. (378); l. Ligningslovens § 28 (381); m. Særregler for 1975 og 1976 (383).		1. Arbejdstageren (573); 2. Arbejdsgiveren (574).	
C. Investeringsfonds og etableringskonti	388, 401	B. Pensionsordninger med løbende udbetalinger	575
19. Driftstab	404	a. Tjenestemandspension (575); b. Pensionsordninger, der modtager statsstøtte (576); c. Arbejdsmarkedets Tillægspension (576); d. Pensionskasser under forsikringsrådets tilsyn (577); e. Andre pensionskasser, -funds og lignende (579); f. Egentlige renteforsikringer samt rateforsikringer i pensionsøjemed (580); g. Indeksordninger (580).	
A. Selvstændige erhvervsdrivende	406	C. Kapitalpensionsordninger	581
a. Omsætningsaktiver (406); b. Anlægsaktiver (410).		1. Indledning	581
B. Lønmodtagere	423	2. Kapitalforsikring i pensionsøjemed	583
IV. DE ØVRIGE INDTÆGTSKILDER OG DE DERTIL KNYTTEDE SPECIELLE OMKOSTNINGER	428	a. Ordninger oprettet efter 1/1 1972 (583); b. Ordninger oprettet før 1/1 1972 (586).	
1. Lønmodtagernes indtægter og udgifter	428	3. Opsparing i pensionsøjemed	591
a. Lønmodtagerfradraget (435); b. Fortæringsudgifter, diæter o. lign. (448); c. Værktøj (457); d. Uniform og arbejdsdragt m. v. (458); e. Andre fradrag (466).		a. Ordninger oprettet efter 1/1 1972 (591); b. Ordninger oprettet før 1/1 1972 (594).	
2. Andre særlige indtægtsarter, lempelsesordninger m. v.	475	4. Fælles regler for kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed	596
3. Indtægt af kapital	480	III. Overførsel	598
a. Rente (480); b. Udbytte (485).		IV. Valg af § 50-beskatning	601
4. Indtægt ved sociale ydelser m. v.	491	V. Afgiftens beregning m. v.	603
5. Gaver, understøttelser og legater	492	VI. Tillægsskat	604
a. Gaver (493); b. Understøttelser, legater og hædersgaver (505).		B. Forsikringer m. v. uden for pensionsbeskatningsområdet	605
6. Arv og arveforsku	512	1. Arbejdsløshedsforsikring	606
7. Indtægt ved erstatning, godtgørelse ved fratræden af stilling, afståelsesvederlag for rettigheder m. v.	514	2. Syge- og ulykkesforsikring og frivillig dagpengeforsikring	606
a. Erstatning for indtægts- og formuetab i almindelighed (515); b. Erstatning for tort, brudt ægteskabsløfte m. v. (517); c. Godtgørelse ved fratræden af stilling m. v. (517); d. Vederlag for afståelse af goodwill (522); e. Vederlag for afståelse af rettigheder (529).		3. Livsforsikringer m. v.	607
8. Indtægt ved time-dagpenge o. lign.	530	4. Børneopsparings- og selvpensioneringskonti	610
9. Spekulationsforretninger og næringstilfælde, gevinst og tab ved valutakursændringer	532	VI. BEREGNING AF SKATTEN	613
a. Spekulationsbegrebet (532); b. Faste ejendomme (535); c. Værdipapirer (542); d. Valuta, valutakursændringer (548); e. Forretninger		A. Personer	613

G. Andre foreninger, korporationer, stiftelser, legater og selvej. institutioner	622
H. Udenlandske selskaber og foreninger	622
I. Dødsboer	622
VII. LOV OM SÆRLIG INDKOMSTSKAT m. v.	624
A. Indledning	624
B. Almindelige bemærkninger	625
a. Subjektiv skattepligt	625
b. Oversigt over formuegoderne der beskattes	626
c. 1. Skattepligtens indtræden og ophør	629
2. Erstatnings- og forsikringssummer samt overdragelse af formuegoder ved gave eller arveforskud	629
3. Gifte kvinders særlige indkomst samt overdragelse af formuegoder mellem ægtefæller	630
4. Overdragelse af formuegoder i forbindelse med bodeling ved skilsmisse m. v.	632
5. Overdragelse af formuegoder i forbindelse med dødsfald	633
d. Beregnings- og opkrævningsregler	638
e. Særregler vedrørende rettigheder skabt af overdrageren selv	640
f. Udbyttedeling	640
C. Aktier, andelsbeviser o. lign. værdipapirer	642
1. Oversigt over den gældende aktionærbeskatning	643
2. Formuegoderne	644
3. Udbytte og udlodninger	645
4. Beskatningen af fortjeneste ved afhændelse m. v.	648
5. Opgørelse af fortjeneste eller tab ved afhændelse m. v.	654
D. Jubilæumsgratualer m. v.	663
E. Fast ejendom (herunder frigørelsesafgift og afståelsesafgift)	667
1. Indledning	667
2. Hvornår har afståelse fundet sted og hvad omfatter og forstås ved afståelse	668
3. Opgørelse af fortjenesten	674
4. Fritagelses- og henstandsbestemmelser	690
5. Forbeholdt yderligere vederlag	695
6. Frigørelsesafgift og afståelsesafgift	696
VIII. BESKATNING AF INDTÆGTER FRA UDLANDET	706
A. Almindelige bemærkninger	706
B. Fradrag efter ligningslovens § 33	708
C. Overenskomster til undgåelse af dobbeltbeskatning	709
D. Fradrag for virksomhed i udlandet (selskaber)	717
Stikordregister	719

I. Den subjektive skattepligt

A. Almindelige bemærkninger

Skattepligten omfatter efter dansk ret såvel fysiske som juridiske personer. Under den sidste gruppe henhører aktieselskaber m. v., sparekasser, brugs-, produktions- og salgsforeninger samt andre foreninger, Kooperationer, institutioner m. m., der omfattes af bestemmelserne i lovbeholdning nr. 502 af 6. oktober 1976 om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. Til gruppen juridiske personer må endvidere henføres dødsboer, der såfremt de skiftes her i landet, er skattepligtige efter de herom i kildeskattelovens afsnit I og II indeholdte regler.

Såvel for fysiske som for juridiske personer forekommer tilfælde af fuld og begrænset skattepligt. Den fulde skattepligt omfatter samtlige den skattepligtiges indtægter, uanset hvorfra de hidrører, for så vidt de i det hele taget er skattepligt underkastet; den begrænsede skattepligt omfatter kun en del af de skattepligtige indtægter og finder navnlig anvendelse på i udlandet hjemmehørende personer og selskaber m. v., der som sådanne er uden stedlig tilknytning her til landet, når de har nærmere i loven bestemte indtægter fra danske kilder.

Reglerne om såvel den fulde som begrænsede skattepligt for fysiske personer og dødsboer findes i kildeskattelovens afsnit I og II. I forhold til retstilstanden på dette område før kildeskatteordningens indførelse pr. 1. januar 1970 har disse regler betydet en ikke uvæsentlig udvidelse.

I det følgende vil der nærmere blive redegjort herfor, medens der med hensyn til den tidligere retstilstand kan henvises til 9. udgave af nærværende fremstilling.

B. Fuld skattepligt for fysiske personer og dødsboer

I. Personer i almindelighed

a. Indtræden af skattepligt

For personer gælder som hovedregel, at den fulde skattepligt er knyttet til bopælen, idet ksl. § 1, nr. 1 fastslår, at skattepligten påhviler personer, der har bopæl her i landet. Ved afgørelsen af, om denne betingelse er opfyldt, følges hidtidig praksis, d.v.s. at der navnlig lægges vægt på, om den pågæl-

21050